

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vsa leta 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 30 kr. — Za pošiljanje na dom računna se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 14. decembra.

— Ko je po francosko-nemškeji vojni vsa Nemčija bila zedinjena in je bojna slava in nečuvni plen omamil duhove v državi bogaboječnosti, takrat je tudi železni kancelar postal še brezozirnejši ali, kakor bi rekli njegovi častilci in životopisci, še bolj duhovit, še bolj nervozen. Ko je tedaj tedanji papež Pij IX. protivil se imenovanju kardinala Hohenlohe poslancem pruskim pri papeževem dvoru, izrekel je Bismarck v 14. dan maja 1872. zgodovinsko znamenite besede: „V Canosso ne pojdemo!“

In da bi se tega svojega izreka neprestano spominjal, dal je obesiti v svojo sobo, v kateri navadno dela, veliko oljuato sliko, ki predstavlja znani klasični prizor, kako se je nemški cesar Henrik IV. od 25. do 28. dne januarja 1077. l. pred mogočnim papežem Gregorjem VII. in mejno grofico Matildo ponižaval in pokoril.

„V Canosso ne pojdemo!“ — to postal je bojni klic, ki se je razlegal od Strassburga do Wirballena, od Königsau-a do avstrijskih in deloma tudi preko avstrijskih mej. Ta klic postal je gaslo za znani „Kulturkampf“, katerega je pričel „največji državnik Nemčije“ proti zahtevam in pretenzijam Vatikana. Ta klic in „Kulturkampf“ našel je mogočen odmev mej protestanti v Nemčiji in Bismarcka kovali so v zvezde, češ: to je največji reformator, kajti pričel je drzovito delo, kakeršnega se do sedaj ni upal še noben narod.

In res, prva leta šlo je vse po godu, in skoro bi se bilo mislilo, da železnega kancelarja kruta sila vse premore, cesar ni mogel upogniti, to je s svojo brezozirno roko zlomil. A v malo letih navstal je preobrat. Kajti razen odločnega odpora katoličanov, ki se nikakor neso pustili unformirati po prusko-protestantskem kroji, nastopil je še drug faktor na pozorišču, in ta je sedanj papež Leon XIII., ki je

1878. leta zavzel sv. Petra prestol in s svojim pridobljivim, diplomatičnim postopanjem ves razpor mej Nemčijo in Vatikanom nekoliko oblažil ter stvar tako zasuknil, da je vse vprašanje dobilo drugo lice in da razmere neso bile več tako zapete.

Od tega časa opazuje se vedno in dosledno približevanje od obeh stranij; zloglasni majnikovi zakoni z leta 1873. zgubili so po raznih naredbah in ukrepah nekoliko svoje ostrosti, kar bi je bilo pa še ostalo, ta se odstrani potom novih zakonov, ki omejujejo v cerkvenih zadevah oblast države, in z pomiloščenjem Limburškega škofa, ki je bil, mimogrede rečeno, najmanj kompromitovan, ni o teh zloglasnih zakonih niti sledu več. Bismarck je uvidel, da gora neče k proroku, in kot dober politik, ki se ne drži trdovratno svoje zmote, temveč imajoč samo višji smoter in uspeh pred očmi, sklenil je, da ide prorok k gori in nastopil je pot — v Canosso.

Mej senzačne dogodke zadnjih let, ki kažejo ta preobrat v Bismarckovej politiki in prizadevanje, pogoditi se z Vatikanom ter pomiriti in poprijazniti nezadovoljno katoliško prebivalstvo, mej te dogodke, katerih senca sega v bodočnost spada v prvej vrsti potovanje nemškega cesarjeviča Frederika Viljema v večno mesto. Potovanja vladarjev in maziljenih glav so dan danas sicer na dnevnem redu, a to potovanje je nenadno, izredno, kajti Frederik Viljem je na glasu, da goji jako liberalne ideje, vrhu tega je prestolonaslednik jedne najmogočnejših držav, ki je pa po veroizpovedanji eminentno protestantska. In navzlic vsem tem podstavkom vender potovanje v Rim!

Naravno je, da se javno mnenje ne more zadovoljevati z oficijalnim zagotovitvom, da ima to potovanje svoj izvor v „mejnarodni dvorljivosti“, temveč da se mu podlagajo politični, izredno važni motivi.

Mej raznimi konjekturami ima sigurno največ verodostojnosti ona, da ima to potovanje namen, zblížati Quirinal in Vatikan, kralja Umberta in pa-

peža, ob jednom pa očvrstiti dinastično-konservativne elemente nasproti republikaničnim, in tako italijanskej kraljevini dati večjo silo za slučaj, ko bi v Evropi nastal kak ropot. V tem smislu vsaj je pisala „Nordd. Allg. Zeitung“ že nekoliko dnij poprej, nego je bilo znano cesarjevičevo potovanje v Rim.

In kakor vse kaže, doseglo se bode to spozumljenje in železni kancelar smel se bode ponasati, da je osoda vse Evrope od njegove volje závisna. Bode-li to orjaško silo uporabljal narodom na korist, ali pa se nam je nadejati ledene sape — reakcije, o tem poučila nas bode bodočnost.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. decembra

V sredo je v državni zbornici interpeloval poslanec Tausche in tovariši justičnega ministra zaradi sestavljanja letnega imenika porotnikov pri okrožnem sodišči v Leipzi na Čskem za l. 1884. pritoževaje se, da so porotniki jako nerazmerno razdeljeni. — Po tej interpelaciji vzprejme zbornica v tretjem čitanju postavlo o pobiranju davkov do konca mardija 1884. l. Poslanec Mattuš poroča na to o vladini predlogi glede vojaškega nabora v letu 1884; postava se vzprejme brez debate v drugem in tretjem čitanju. Poslanec Zach. Herrmann utemeljuje potem svoj predlog o polajšanju hišnega davka za stanovališča neimovitih ljudij; posebno priporoča, da naj bi bila nova stanovališča fabriških delavcev 30 let davka prosta. Podpira ga poslanec pl. Porthheim. Poslanec dr. Roser opisuje stanovališča ubozih po mestih, njih vlažna, zadubla, tesna in temna bivališča ter želi, da bi se tej nadlogi odpomoglo. Dr. pl. Stourzh zahteva, da bi se Herrmannov predlog razširil; vsa stanovanja, ki dajo pod 140 gld. najemnine, naj bi bila davka prosta, in le tiste nove hiše naj bi bile 30 let oproščene davka, katere se po tem roku prepusté najemnikom v last. Vsi ti predlogi se izročé davčnemu odseku.

LISTEK.

Casnkarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

V 27. dan maja 1852. l. je prišel na svitlo nov tiskovni zakon, ki je popolnem uničil prejšnjo svobodo tiska ter časopisom usta zamašil. V to mu je pomagal še pregledani kazenski zakonik. Načelo temu zakonu je bilo, duhu časopisov vzeti vso samostalnost, kar se mu je posrečilo s tem, da je spodkopal nezavisnost onim, ki so časopise spisovali in jih pred svetom zastopali. Sredstvo v to pa mu je bilo, da ni toliko pretil osobi, temveč najbolj časnikarskemu podjetju samemu. Zato je pretila dvojna kazen vsakemu prestopku: zasega posamičnih številčk časopisa (§. 25 tisk. zak.), prepoved časopisa za nekaj časa ali pa popolna prepoved za zmiraj (§. 22 tisk. zak. in §. 29 kaz. zak.); poleg tega je druga kazen pretila spisatelju članka, prestavljalcu, izdajatelju, uredniku, tiskarju in založniku časopisa; ta kazen zadene njih osobno svobodo ali pa uloženo

zavarščino, katere po obsodbi več ali manj izgubi (§§. 7 in 28 kaz. zak.). Sodnik je vsled posamičnih odstavkov moral presojeti ne le posamične izraze in stavke, ampak tudi o posledicah, katere bi morebiti čitatelj iz prijavljenega članka sklepal.

Razne take mogoče posledice so mu morale biti posebna hudodelstva, o katerih je imel izreči svojo obsodbo. Kazenski zakonik ga je silil, da je predmetnega (objektivnega) hudodelstva iskal v podmetnem (subjektivnem) utisku. Kako raztegljive, kako nevarne so take določbe, pričajo pač najočitnejše one besede francoskega državnika (Talleyrand-Péigord): „Dajte mi par zapisanih besed, in pisatelja bodem spravil na vislice“. Zelo razupita sta tudi odstavka 10 in 22 tisk. zak., ki gosposki dajejeta največjo postizno ali zaustavno moč nasproti časopisom. O določbi §. 12 tisk. zak. in o minister-skem razglasu od 6. junija 1854 govorili bodemo poslej. A vse te in razne druge policijske naredbe nasproti časopisom še neso zadostovale samovoljni vladi. Zato je skušala še gmotno ugonobiti zlasti politične časnike. 27. dne oktobra 1857 so prijaviili naredbo, ki je od leta 1848 odpravljene časniški kolek zopet upeljala in sicer zelo visok kolek od

jednega krajcarja starega denarja od vsakega lista, od vsake številke posamičnega časopisa; tudi je po- višala davek od uvrstkov (insetatov) od 10 na 15 krajcarjev starega denarja.

Ne gledé na nekatere nepomenljive olajšave, izražene v tiskovni noveli od 27. dne novembra 1859. leta, je ostalo pri označeni ostrosti nasproti časopisom do novega tiskovnega zakona od 27. dne decembra 1862. Politično gibanje je bilo v onem desetletji do 1860 popolnem potihnilo mej Slovenci. A kaj bi pričakovali od malobrojnega in prepohlevnega slovenskega naroda ko so celo veliki mogočni narodje komaj dihali v jeklenih oklepah vladnega absolutizma! O državnih razmerah in o državljanskih pravicah se takrat ni smelo govoriti, še manj pa o njih pisati. Slovenski politični časopisi so bili že davno potihnil, le „Novice“ se neso hotele odpovedati svojemu novemu naslovu, v katerem se je beseda „narodne“ posebno poudarjala. Redoma so prijavljale dopise, v katerih so se tudi narodno-politične razmere obravnavale. Res, da so dotični predeli bili tako rahlo sestavljeni, da se jim je na prvi pogled poznalo, da jih je njih modri urednik opilil vseh preostrih besed, ki bi bile imele

V večerajšnji, zadnji seji pred božičnimi prazniki vzprejela se je v tretjem čitanju postava o vojaških novincih za leto 1884. Cesarska naredba s 25. junija 1883. in načrt postave o izjemnih sodiščih v Dalmaciji se potrdi v drugem in tretjem čitanju. Na to se izvoli grof Rihard Clam-Martinic s 151 proti 131 glasom prvim zborničnim podpredsednikom. Namesto odstopivšega Zeithamra izvoli se poslanec general Samec v brambeni odsek. Predsednik Smolka hoče sejo zaključiti, a poslanec Russ zahteva, da se obravnava še peticije, v kar privoli predsednik brez vsakega glasovanja. Poročevalec o peticijah je dr. Tonkli. Koncem seje zahteva Chlumecky, da se stavita na dnevni red prihodnje seje Herbstov predlog o jezikovni naredbi in Wurmbrandtov o nemškem državnem jeziku. Predsednik objavi tej želji kolikor možno ustreči, in zbornica se odgodi čez Božič. Prihodnja seja se naznani pismeno.

V českim klubu izvolil se je predvečeraj odsek petorice, ki bode imel obravnavati in urejati nova klubova pravila. V tem odseku so poslanci: R. Clam, Mattuš, Fandrlik, Trojan in Zeithammer. Miadočeh E. Gregr je vnovič od klubovega načelnika dr. Rieger-ja zahteval, da naj mu pismeno izroči uzroke, zakaj da ni bi vzprejet v česki klub.

Označena „velikanska“ prememba v obojni moravskih političnih uradnikov omejena je samo na dva slučaja. Dosedanji namestniški svetnik Türkheim, ki je vodil kot vladin komisar zadnje državnozbornske dopolnilne volitve, bode namreč predstavljen k oddelku za cestogradje, kjer bode imel manj prilike delovati za moravsko „vzporedno vladno“ Chlumeckega in tovarišev; na njega mesto pa pride k namestništvu dozdani okrajni glavar v Boskovici, Souček. — Za predstoječe volitve v Brnsko trgovinsko zbornico, zadnje po starem volilnem redu, narodna stranka ni postavila kandidatov ter se jih ne bode udeležila, ker Nemci ne hoté ničesa slišati o kakem kompromisu.

Z velikim zanimanjem in občno pozornostjo vršilo se je v terek v **ogerskeje** gosposki zbornici glasovanje o predloženi postavi glede ženitve židov s kristijani. Nadvojvode neso bili navzočni, tudi ne mnogo nadžupanov, pač pa mnogo cerkvenih dostojanstvenikov. Prvi „ne“ izgovoril je knez-primas Simor, kojemu so sledili glasni eljen-klici. Izmed nadžupanov sta glasovala proti postavi grof Szapary in knez Eszterhazy; izmed drugih pa: grof Cziraky, naddvornik grof Szapary, grof Szechen, vsi Apponyi in Zchy, grof Tassilo Festetics in grof Karoly. Za postavo pa: grof Julij Andrassy, baron Edelsheim, grof M. Tonyay, Szlavy. Iz 212 glasov bili so 103 za postavo, 109 pa proti njej. Po glasovanju je predsednik naznanil, da bode rezultat objavil zbornici poslancev. — S tem izidom napravila se je Ts'inemu kabinetu velika nepravilnost; trdi se, da boče Tisza iz nje napraviti kabinetno vprašanje.

Vnanje države.

Srbski minister vnanjih stvari, Bogičević, poslal je te dni okrožnico do srbskih zastopnikov v inozemstvu, v katerej opisuje zadnji ustanek v vzhodni Srbiji, navaja njega uzroke, konstatuje povratek normalnih razmer in navaja, s kakim sredstvi namerava vlada v prihodnje zabraniti jednake dogodjaje, ne da utesni ustavni in svobodni razvoj dežele. — O imenovanem ustaneku v okrajih Prekoplje javlja se iz Belegradu, da je izviral iz

črnogorskih stanovnikov rečenega okraja, kateri so se, broječi kakih 70 duš, pred nekimi leti pod vodstvom znanega Peko Pavlovića z dovoljenjem in podporo srbske vlade ondu naselili ter vedno bili nemireni, neprijubljene element mej tamošnjimi prebivalci. Dotični nemiri pa da so se udušili brez izrednih sredstev, s samimi panduri in mejnimi stražniki tistega okraja. — Proti Pašiču in drugim ubeglim ustaškimi vodjem se bode konečna obravnava vršila v 16. dan t. m. Po razglašeni razsodbi in contumaciam se bode jeden del vojske takoj demobilizoval. Že obsojeni vodje so se doveli v Požarevaško državno ječo.

Iz **Rima** se poroča „Germaniji“, da je Vatikan v terek dobil oficijalno objavo o obisku nemškega cesarjevića. V sredo je bilo o tej zadevi kardinalsko zborovanje, v katerem se je določil ceremonijel cesarjevičevega vzprejema v Vatikanu, kateriga ima še odobriti Berolinski dvor. Cesarjević se bode nastanil v Kvirinalu kot gost kralja Humberta in se v Rimu ne bode mudil dlje, nego do 21. t. m.

Nemški cesarjević dospe v 16. dan t. m. v Genovo, 17. ali 18. pa v Rim. Njegovo romanje se smatra kot čin udvorljivosti proti kralju Humbertu, kakor tudi proti papežu. V Berolinu in v Rimu domnevajo, da bode ta obisk cesarjevičev pri kralji in papežu nekaj precedens za bodoče potovanje cesarja Frana Josipa v Rim. „Bersagliere“ pravi, da bode obisk nemškega cesarjevića dokazal, da lahko pride kak vladar v Rim in ondu obišče ob jednom državnega in cerkvenega poglavarja.

Dopisi.

Iz Podgradskega okraja v Istri. 10. decembra. [Izv. dop.] Kakor je bilo naznanjeno v cenjenem listu, priredilo jo „Podgradsko bralno društvo“ dne 25. nov. besedo s plesom v spomin svojega desetletnega obstanka — in še več: svojega preporeda.

Dosedanje društvo je bilo le v ožjem pomenu, namreč za uradnike in drugo gospodo, da si je skupaj naročevala potrebnega berila. Letos pa se je društvo preustrojilo; združili so se rodoljubi — do sedaj je tega imena le malokdo zaslužil, Bog dal v prihodnje! — celega okraja, da društvo, ki je bilo na jako slabih nogah, okrepcajo ter je razširijo tudi za prosti narod, kateri do sedaj ni imel nobene duševne hrane.

Ravno zato je bila veselica tako mnogobrojno — za naše žalostne razmere! — obiskovana. Jako težavno je toliko inteligencije spraviti skupaj, posebno, ker se ista za narodni napredek jako malo, ali celo nič ne briga. Tim večja hvala g. Slavuju Jenku, predsedniku, in g. Jelušiču, tajniku, da sta se potrudila vzbuditi zaspano našo gospodo! Ako se bodemo večkrat pri tacihih prilikah videli, se bo gotovo marsikomu roka otajala, da bo prijel za narodno oralo ter pričel orati zapuščeno narodno polje. Odboru našega bralnega društva toplo priporočam, naj neustrašljivo, marljivo deluje da večkrat napravi jednake veselice, pri katerih se bodemo drug drug zvega navduševali in spodbujali na delo. Zadnji čas

leto 1850 do 1853 v Celovci tudi brenčala „Slovenska bčela“, ki jo je neumorno delavni profesor Anton Janežič z medom zakladal. A ozki okvir tega lepoznankega lista ni zadostoval rečenemu izdatelju, zato je zaprl „Slovensko bčelo“ ter je leta 1854 jel izdajati obširniši lepoznanški list „Glasnik“, ki je sprva izhajal po dvakrat v meseci, leta 1861, 1862 in 1863 po trikrat, pozneje pa zopet po dvakrat do leta 1868. „Glasnik“ je bil prvi slovenski lepoznanški list, ki je, primeren rastočej naobraženosti slovenskega naroda, res resnobno obdeloval razne znanstvene in slovstvene stroke. S tem smo našli vse slovenske časnike, ki so za dobo vladnega absolutizma (1852 do 1860) in še mnogo let poslej za dobe Schmerlingove ustave (do 1865) izhajali v slovenski besedi. Le ljudski učitelji so se bili precej po oklicani ustavi toliko oživali, da so že leta 1861 v našem mestu, v glavni bodeče Slovenije, ustanovili poseben didaktičen list „Učiteljski Tovariš“. Ta naučni list je izhajal precej s prva po dvakrat v meseci.

Cesarska diploma je oklicala Avstrijo za ustavno državo, ki je po spodkopanem poskusu mi-

je že, da se zdramimo iz žalostnega narodnega spanja!

Spored vršil se je v občno zadovoljnost, posebno tudi zato, ker v tukajšnjih krajih so take veselice — bele vrane. Ker v domačem taboru nemamo potrebne moči, je odbor naprosil gospico Bachmanovo iz Bistrice, da je na glasoviru ubirala za naše trdó uho v tužni Istri — presladke glasove, za kar jej izrekamo srčno zahvalo s prošnjo, da bi nam še večkrat s svojo spretnostjo razveselila naša okamenela srca, katera tare nasprotni nam duh in občno narodno spanje.

Na boljšem pa smo s pevskim zborom; pevce smo dobili v domačem logu v Brezovici, kjer se je lansko leto ustanovila národna Čitalnica. Ista ima svoj pevski zbor iz kmetjskih grl, katera je g. Medvešek, učitelj, v jednom letu že tako izuril, da so cel večer prepevali razne národne in umetne pesni v občno zadovoljnost. Pevci in njih vodja so pokazali, koliko se da doseči v kratkem času, ako se ne ustraši težavnega dela. Kaj delajo drugi učitelji, da v celem okraji ni družega pevskega zbora? „Dolce far niente“ — pravi Loh in po tem gaslu se ravnaajo. Zdramite se jedenkrat in lotite se dela! Ni je zapreke, ki bi zavirala rodoljubnega dela, ni boljšega sredstva za národno probujenje, kakor je ravno národno petje, ni tudi boljše zabave, kakor poslušati ubrano pesen. Ali ni zadostno plačilo za trudapolno delo, ako se po vasi razlegajo mili glasovi domače pesni, mesto sedanjega surovega rujojenja, katero so zanesli mój naše mladeniče iz Trsta? Ravno isti večer Podgradom smo namreč slišali grdo spakodranje laških pesniških odpadkov, mesto domačih milih, narodnih pesnij. Ali ne bolijo ušesa in srcé vsacega Slovence, ki sliši v slovenskej vasi kaj tacega? Kako pa še tistega, ki ima kaj muzikalnega posluba, kakor Podgradski g. učitelj?

Kam sem zabredel? Pisati sem hotel o našej narodnej veselici, pa sem prišel do g. učitelja, kateriga pri veselici ni bilo, — ker ni ud našega društva, ampak — oprostite gospóda, da dregaem v — „Concordio“! Brrrr! „Concordia“ Podgradom, v popolnem slovenskej vasi popolnem narodnega okraja — na čičkej meji! Najnovejši steber nemškega mostu do Adrije! Kakšen napredek! Čast ustanoviteljem! Še korak naprej — na vrh Šabnika ali Žabnika — pa boste videli sinjo Adrijo!

Nečem dalje opisovati „Concordio“, ne njenega namena, niti njenih udov, ker vse to bi bilo preveč, ker „steber“ je tako močan, da obstoji v glavnem iz bistrournih kapacitet — „beričev“ — pardon! sodnijskih slug, ker nečem nobenega razzalliti na časti! No, duša društva „.....“ pa je naš g. sodnik, kateri je pred narodno veselico pobegnul iz Podgrada — zakaj? — ga nesem vprašal; je boljše, da vé le sam!

Toliko o „Concordii“ in „Concordistih“; omeniti hočem še jednega, ki je tudi „Concordist“, a

dražiti državnega pravdnika. „Zgodnja Danica“ je bila že začetkom tako pohlevna in pobožna ter tudi za časa onega desetletja ni nikdar vladi dajala povoda, da bi zoper njo postopala z oostrostjo tiskovnega zakona; to tem manj, ker se je le redkokrat vtikala v politična vprašanja, vsaj teh samostalno nikdar ni razpravljala. V Celovci pa smo dobili nov list „Šolski prijatelj“, ki že po svojem imenu izključuje politiko iz svojih predalov. Uredoval ga je sedanji pogumni starosta koroških Slovencev, glasoviti Andrej Einšpieler. List je skrbel za potrebe slovenskih šol in slovenske mladine ter je prinašal obilo poučno-zabavnega berila. Izhajal je do leta 1855, v katerem se je njegov urednik priprijel družega dela, ter svoje plodove jel prijavljati v novem listu — „Slovenskem prijatelju“. Ta cerkveni list priskrbuje zlasti duhovnikom obilo hrane. S prva je izhajal po dvakrat v meseci, od leta 1860 do denašnjega dne pa le po jedenkrat, ker je nova ustavna doba zopet zvalila njegovega urednika na polje političnega delovanja. Bog ohrani krepkega branitelja narodnih pravic še mnogo let nam vsem in zlasti koroškim Slovincem!

Na drugem mestu smo že omenili, da je od

nistra Goluhovskega dobila razupito ustavo Schmerlingovo. Državni zbor je dobro poznal imenitnost časnikarstva ter se je rano jel pečati z novim tiskovnim zakonom. Ta nov zakon od 17. dne decembra 1862 (v Avstriji prvi po državnem zastopu sklenjeni) je dejansko obveljal 9. dne sušca 1863 ter je še sedaj v veljavi. Znano je, koliko pomanjkljivosti ima ta zakon na sebi, znano je, da vseh teh pomanjkljivosti tudi ni odpravila tiskovna novela od 15. dne oktobra 1868, znano je, kako dvoumno in pristransko so pogostem tolmačili posamične njegove odstavke ter zlasti ustavoverni Nemci in nemškutarji nasproti slovanskim narodom zlorabili posamične njegove določbe. Ta zakon vsaj načeloma priznava svobodo časnikarstvu, ki je le po zakonu odgovorno rednim sodnikom. Isti dan (17. dne decembra 1862) zagledala je beli dan neka novela kazenskega zakona, ki je časnikarje kaj neušečno dirnula. Bil je pravi korolarij tiskovnemu zakonu, ter je v deveterih odstavkih branila državno ustavo, državni zbor in deželne zборе, vse javne uradnike, vojake in duhovnike gledé na njih službena opravila pred napadi in razjaljenjem v časniko. Vse to je moralo močno razši-

ne zato — saj ne vé, kaj dela; Bog mu grebe odpušči! — ampak, ker je novoizvoljeni občinski glavar, ki o svojem poklicu toliko ume, kakor zajec o bobnu. To je pokazal pri prvi seji, kjer je preobračal take kozolce, ki so proti vsem §§. občinske postave. Moža bodo že višje oblastnije izučile, da živimo v dobi ustave in zakonov, a ne samosilstva; da župan mora skrbeti za dobro svojih podložnih, a ne za svoj prazni žep!

Toliko o nepričakovanej narodnej veselici, a še menj pričakovanej „Concordii“ in žalostnih Podgradskih razmerah.

Stranski ud „bralnega društva“.

Iz seje mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 7. decembra.

Mestnih odbornikov bilo je v obeh sejah 6. in 7. decembra navzočih 18.

Župan Grasselli naznanil, da se je dvorni svetovalec c. kr. vseučiliški profesor vitez Miklošič za podeljeno mu častno meščanstvo Ljubljanskega glavnega mesta srčno zahvalil telegrafično. (Dobro.) Župan Pražkega mesta g. dr. Černy izreka zahvalo za presrečno čestitko Ljubljanskega mestnega zbora o priliki otvorenja českega narodnega gledališča.

V imenu finančnega odseka poroča mestni odbornik Hribar o načrtu tržnega reda za živinski trg in o novem regulativu za mestno klavnico. O posamičnih paragrafih se je podrobno pogovarjalo, a primanjkuje nam prostora v našem listu, iste priobčiti. Pač pa bodemo pri občnej važnosti za prebivalstvo Kranjske in sosednih slovenskih dežel, katerih prebivalci prihajajo čestokrat na Ljubljanski živinski trg, priobčili v pribodnjih listih v narodnogospodarskem delu tržni red za živinske sejme v Ljubljani. Odbornik g. Hribar predlaga konečno v imenu finančnega odseka:

Slavni mestni zbor naj sklene:

1. Načrt tržnega reda za živinske sejme, obsegajoč splošne in posebne določbe, in regulativ za klavnico, obsegajoč pravilni red, klavnične pristojbine, klavnično opravilo in notrajni opravilni red, se vzprejme.

2. Mestnemu magistratu se naroča, da ima načrt „tržnega reda za živinske sejme“ in klavničnega regulativa predložiti neutegoma visokej c. kr. deželnej vladi v potrjenje s prošnjo za brzo rešitev, da bodeta načrta že s 1. januarjem 1884 zamogla stopiti v veljavo.

3. Oba načrta predložita se visokej c. kr. deželnej vladi v slovenskem izvirniku in se imata potem, ko zadobita potrjenje, tudi v slovenskem jeziku dati natisniti ter razdeliti mej vse tujkajšnje mesarje, klavce in gostilničarje, razven tega pa na lahko vidljivem prostoru v klavnici in na mitnicah pribiti.

4. Mestni magistrat se pozivlje, naj stori vse potrebno, da se bode sejmische v smislu postave zoper živinsko kugo z dne 29. februarja 1880 pri-

redilo kolikor mogoče že do mesečnega živinskega trga dne 8. januarja 1884.

5. Mestnemu magistratu se naroča, naj takoj, ko klavnični regulativ zadobi potrjenje visoke c. kr. deželne vlade, pozove personalni odsek, da stavi plenumu mestnega zastopa svoje nasvete glede plač klavničnega personala.

Vsi predlogi se vzprejmo.

V imenu policijskega odseka poroča mestni odbornik dr. Bleiweis vitez Trsteniški glede računov o zdravilih za mestne uboge v prvem in drugem kvartalu 1883. leta. Poročevalec pravi, da mora grajati zopet stare napake pri zapisovanju receptov za uboge, kakor lansko leto. Vsa naročila mestnim zdravnikom, ravnati se po določilih ministerijalne naredbe pri zapisovanju zdravil, so bila brez uspeha. Petdeset receptov je zapisanih, ki stanejo več nego po goldinarji jeden, dvajset je takih, ki veljajo več ko dva goldinarja. Mestni zdravniki nečejo ničesar slišati, da je fond za uboge na kantu in nečejo pripomoči k temu, da bi se vsaj premožnejši izogibali hoditi po recepte, kakor reveži. Naravnost grajati je treba mestnega fizika dr. Kovača, ki neče ničesa slišati o štedenju. Kolikrat se mu je že naročilo, zapisavati zdravila za uboge v takej obliki, v kateri so ceneji če tudi nič slabši, se izogibati se posebno že zastarelega zapisovanja kroglic, ki so v lekarni jako drage. Vse zastoni!

Poročevalec pravi, naj bi se sedaj še ne določila mestnim zdravnikom zagrožena globa, a naj se ti še jedenkrat, posebno strogo pa dr. Kovač opozoré, da se imajo ravnati pri zapisovanju zdravil za mestne uboge po ministerijalni naredbi, privatni gg. zdravniki pa naj se po okrožnici naprosijo, zapisovati za uboge cena zdravila. Račun za prvi kvartal v znesku 316 gl. 83 kr. in za drugi kvartal v znesku 318 gl. 32 kr. za leto 1883. se pa odobri.

Predlogi se vzprejmo.

Go-pod župan Grasselli izraža željo, naj bi policijski odsek mestnega fizika dr. Kovača pozval v sejo, in naj bi mu strokovnjaki odseka dokazali nepravilno ravnanje, kajti napram mestnemu magistratu sklicuje se dr. Kovač zmirom na to, da on že ve, kaj dela kot strokovnjak, magistrat pa tega ne ve, ker ni strokovnjak.

Dr. Bleiweis vitez Trsteniški obljubi prihodnjé pozvati mestnega fizika dr. Kovača v odsek na odgovor.

Mestni odbornik dr. Derč opomni, da ve dogodbico, kako se je izjavil mestni fizik napram sklepom mestnega zbora.

Potem se javna seja sklene in prične tajna.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnistvo

zaradi uvodnega članka z napisom: „Ali je Istra v Avstriji?“

— (Za nove, oziroma dopolnilne volitve v trgovinsko in obrtno zbornico kranjsko) leže volilne listine od 23. t. m. do uštetega 6. dne januarja 1884 na ogled. Za volitve v trgovinskem oddelku in v tretjem oddelku obrtne skupine pri c. kr. davkarjih in glavnih davkarjih, listine vseh volilcev v prvem in drugem oddelku obrtne skupine (veleobrtnja in rudniška obrt) pri c. kr. okrajnih glavarstvih, listine vseh volilcev Ljubljanskih pri magistratu v Ljubljani. Ugovori proti volilnim listinam naj se v omenjeni dobi ulagajo pri imenovanih uradih ali pa neposredno pri volilni komisiji v Ljubljani na Bregu št. 6, II. nadstropje. Napis tacim ulogam je: Na volilno komisijo za volitve v trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani. Take uloge so poštnine proste, ako se nadpisu da dostavek: „V volitvenih zadevah“.

— (Umrli) je predsinočnjem ob 7. uri gosp. Silvester Keše, dekan v Begunjah in okr. šolski nadzornik. V m. p.!

— (Mil. g. dr. Janez Glavina), škof Tržaški, je prišel nazaj iz Rima v Gorico 10. t. m. popoldne.

— (Prečast. g. dr. Jožef Gabrijelčič), vodja centralnega seminarija v Gorici, postal je tajni kamornik papežev in dobil naslov „monsignor“.

— (Potres), precej močan, bil je predvčeraj ob 3. uri 14 minut v Zagrebu. Mér mu je bila od zapada proti vzhodu. Mej potresom čulo se je podzemeljsko bobneje.

— (Družba sv. Mohorja) podarila je šoli pri sv. Ani v Slovenskih Goricah 50 knjig.

— (Iz učiteljskih krogov) se nam piše: Mesto c. kr. okrajnega šolskega nadzornika v Radovljiškem okraju je izpraznjeno. Kakor čujemo, odlični možje kandidirajo za to mesto gosp. F. Stegnarja, c. kr. učitelja in bivšega nadzornika v Logaškem okraju. Kdor pozna tega vrlega moža prejšnje in sedanje uspešno delovanje, bo z velikim veseljem čul to vest. Šolstvo v Radovljiškem okraju bi dobilo veččega voditelja, učitelji pa dobrega svetovalca, kakeršnega učiteljem Radovljiškega okraja prav iz srca privoščimo. Bog daj, da bi se ta vest uresničila!

— (Iz Radoslavca pri Malej Nedelji) se nam poroča: Občinski odbor Radoslavski je v svojej seji dne 9. decembra t. l. mej drugim tudi jednoglasno sklenil in vzprejel kot častna uda gospoda Ivana Kukovca, načelnika okrajnega odbora v Ljutomeru in deželnega poslanca, potem starosto in prvoboritelja štajerskih Slovencev, gospoda Božidara Raiča, župnika pri Sv. Barbari v Halozah. Živela!

— (V Konjicah) je v 18. dan t. m. volitev načelnika okrajnemu zastopu. Narodnjaki zbirajo se

riti okrožje tiskovnih prestopkov — in res so stranski ustavoverci neprestano rabili to dvojerezo orožje zoper vse časopise in časopisce, ki neso v njih rog trobili. Izgledov pač ni treba navajati, ker so vsem razumnim Slovincem še v predobrem spominu. Krvavi pot českega časopisja v onej dobi pa je zadnjič v državnem zboru na Dunaji popisal neki česki poslanec urbi et orbi. Kako kočljive so določbe tiskovnega zakona o zasegi (konfiskaciji) posamičnih listov, o tem znajo slovenski časopisci marsikatero pesen zapeti; kaj pomaga „Slovenskemu Narodu“ § 10 istega zakona, ki izrečno poudarja, da se lahko po pravnem potu pritoži zoper neopravičeno zasego ter iz državne blagajnice zahteva odškodnine! A ustavoverskim zakonodajalcem, tem razupitim liberaluhom ni zadostovala še zasega, ampak v 38. § rečenega zakona so vzprejeli še začasno ustavljanje (suspensijo) časopisov. In da bi svojo ustavo pač zavarovali za veke, izrekli so se v dotičnem odstavku tako, da je imela vlada v vsakem posamičnem slučaju popolno oblast neugodni list začasno ustaviti. Res je mnogo let pozneje to policijsko pravico nekdanjega absolutizma vladi vzela novela o tiskovinah od 15. oktobra 1868. A

koliko je že slovensko časopisje po onej neomejenej določbi trpelo, pričal nam bode nekdanji „Naprej“ v Ljubljani in „Slovenec“ v Celovci. Na isto vrsto tiskovne svobode kaže tudi ona določba, ki jo je dolgoletna vaja izvila iz § 16 tiskovnega zakona; dopušča namreč objektivno preganjanje časopisa. Mej slovenskimi listi pač „Slovenski Narod“ ve zapeti marsikatero pesen o tem razupitem objektivnem postopanju proti vladi neučnemu listu. A to ravnanje je bilo pred 15. dnem oktobra 1868 dosta bolj škodljivo, kaj zelo nevarno vsakemu časopisu; kajti ono dobo so take objektivne obsodbe lista (brez preganjanja oseb) prištevali številu obsodb, po katerem je pri novem prestopku sodnik ustavil časopis. Res ga je ustavil le začasno, k večjemu za tri mesece, če je bil časopis že prej trikrat obsojen, a to je zadostovalo, da se je popolnem uničil časopis. Koliko gmotne škode je trpelo podjetje? Glavni namen tej določbi pa je bil, da je glasilo izgubila politična stranka, katere načela je uničeni časopis zastopal in razširjal. O tej izgubi vedo soditi le oni našinci, ki so se kedaj sami s časopisjem pečali ali pa dejanjsko izkusili, koliko težav in sitnostij je treba premagati pri usta-

novljenji novega časopisa. Kako počasi prodira mej narod vsak nov list! — in vendar politična stranka — ki hoče svojo veljavo mej narodom ohraniti, ne more biti cele tri mesece brez pisanega, — tiskanega glasila. Pri nas tega nismo poskušali, ker so naše gmotne moči prepikle; a vsak se spominja, kako so o času najšurovejšega preganjanja českih časopisov ravnali mnogobrojni, pogumni in imoviti Čehovi. Res od teh nam se je učiti, kako dosledno mora vsak mož, vsak narod postopati, če hoče v javnem, v političnem življenju kaj veljati. Komaj je vlada s svojim objektivnim in subjektivnim postopanjem Čehom ustavila, uničila jeden časopis, že so drugi dan izdajali novo glasilo ter je pošiljali vsem naročnikom starega časopisa. Časih so že več dnij, celo več tednov prej izdajali nov list, ker so vedeli, da sovražna jim vlada lahko vsak trenutek ustavi, uniči stari list. Od Čehov bi se morali pač učiti, kako imamo pobijati nam neugodno vlado, krepelji in debele skleške jej metati pod noge, ne pa drobnih mežljev, s katerimi otroci svinjko gonijo!

(Dalje prih.)

v g. Druškoviča gostilni ob 1. uri popoldne. Zmaga je skoro gotova, ako vsi narodnjaki storé svojo dolžnost.

— (Vabilo k obñnemu zboru Šišenske Čitalnice) v sredo (praznik) dné 26. decembra 1883. popoldne ob 3. uri. Spored: 1. Pozdrav prvomestnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Volitev odbora: a) prvomestnika, b) blagajnika, c) 6 odbornikov. 6. Posamezni predlogi.

— (Z loparjem po glavi udaril) je včeraj po noči ob 1/2 1. uri pekovski pomagač Avgust Perko, v službi pri pekovskem mojstru g. Janši na Bregu, pekovskega učenca Jurija Burgarja, in ga tako teško ranil, da so ga prenesli v bolnico. Učenec ni hotel po ukazu pomagača Perka hitreje delati, kar je slednjega zježilo, da ga je z loparjem udaril.

— („Južnoštajerska viseča pratika“) za l. 1884 dobiva se v Leonovi tiskarni v Mariboru po 20 kr.

— (Pred porotno sodnijo v Celji) bode 19. t. m. obravnava proti 53 kmetskimi osobam zaradi znane trtoušne rabuke v Okljukovi Gori pri Brežicah.

— (Izpred porotnega sodišča) v Rudolfovem.) V 3. dan t. m. dopoldne je bila obsojena Mica Klemenčič, 20 let stara iz Vinivra, na 3 leta težke ječe, poostrene vsaki mesec z jednim postom, ker je mej 1. in 2. avgustom t. l. novorojenega dečka v svojej spalnici zadavila in v gnojnico vrgla — 3. t. m. popoldne: Mica Zaletel iz Sele pri Mirni peči, 22 let stara, zaradi tega, ker je 28. avgusta t. l. novorojeno, pri vodnjaku porojeno dete takoj po porodu zadušila, povila ga v sesterno kijkljo, nesla na skedenj v seno, drugi dan pa na kolarnico. Njena sestra je v kolarnici skozi špranjo zagledala kijkljo, hotela jo vzeti in našla umorjeno dete. Zlodejka ni tajila in bila je obsojena na 3 1/2 leta težke ječe. poostrene z 1 postom vsaki mesec. — 4. grudna: France Grbec, 22 let star iz Prapreč pri Žužemperku, zaradi težke telesne poškodbe. Zvečer 7 avgusta t. l. je žandarja Matiča s trdim orodjem po glavi udaril, da mu je nosno kost zdrobil in mu tudi levo oko močno poškodoval. Žandarski vodja in Matič sta 7. avgusta patrolirala in trudna po noči šla počivat pod kozolec Grbca. Vodja je sedel, Matič se ležé na desno roko operl. Franc Grbec je vriskal in žvižgal na vrtu, potem šel spat na seno, ki je pod kozolcem na vozu bilo. Predno se uleže, se pridusi, gre raz voz, najde neko orodje, udari žandarja po glavi in zbrži k vodi in tam še jedenkrat zavriska. Grbec se zagovarja s tem, da je mislil, da je velik mesarski pes iz Žužemperka. Obsojen je bil na 2 1/2 leta težke ječe, vsaki mesec z jednim postom. — 8. grudna: Janez Kuntarič, bivši župan v Kostanjevici, 50 let star, obdolžen goljufige, ker je 1879 in 1880 leta pri kordonu, ko je pri več vaseh po jedna straža bila in je on po dve straži po 70 kr. računil, tedaj državo na dan za 70 kr. ogoljuf. l. dalje ker je v imeniku pri izkazu 15 stražnikov zaznamoval, da ne zaajo pisati, med kojimi je tudi g. Candolini, bivši c. kr. okrajni sodnik v Velikih Laščah. Prejel je za vsako stražo v jeseni in spomladi po 60 kr., po zimi po 70 kr., a izplačeval le po 55, 50, 40 in 35 kr. in to s tem izgovorom, da je, predno je od glavarstva iz Krškega denar dobil, iz svojega plačeval, tedaj si za obresti toliko vzeli; kakor se je preračunilo, nad 300%. Obsojen je na 6 mesecev težke ječe. poostrene vsaki mesec z jednim postom, in ima povrniti stroške in zadovoljiti poškodovane. Bilo je zaslišanih 69 prič. Obravnava je trajala 4 dni. — 11. grudna: Bara Sintič iz Preloke, omožena posestoica, 21 let stara, zaradi umora nezakonskega deteta na 2 leti težke ječe, vsaki mesec z jednim postom. — 10. grudna: Ana Uve, 37 let stara iz Potvrha, okraj Novomesto, je bila zatožena zaradi požiga svoje hiše. Porotniki so jo nekrivo spoznali.

— (Razpisano je mesto) glavnega davkarja v VIII., eventuvalno davkarja ali glavne davkarje preglednika v IX. razredu za Primorsko. Prošnje

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

z dokazom zmožnosti vseh treh deželnih jezikov na predsedstvo finančnega ravnateljstva v Trstu v 4 tednih.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Ptuj 13. decembra. Ravnokar ustanovili denarni zavod, hranilno-posojilno društvo za okraj Ptujski v pričo M. Vošnjaka in drugih.

Dunaj 13. decembra. Grof Rihard Clam-Martinic izvoljen je drugim podpredsednikom s 151 proti 131 glasom. Danes zadnja seja pred prazniki.

Budimpešta 13. decembra. Dolenja zbornica ukrenila je po predlogu Iranya, da ostane pri svojem sklepu glede postavnega načrta o zakonih mej kristijani in židovi.

Previdnost proti drastičnim sredstvom. Ne da bi dražil slizno kožo v želodci in črevah ima pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“ najsigurnejši uspeh pri vsakršnih bolečinah v želodci in spodnjem trupu. Skatljica z navodom za uporabo 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja vsak dan A. Moll, lekarnar, c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. Po lekarnah in specerijskih prodajalnicah na deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov izdelek z njegovo varstveno znamko in podpisom. 4 (690-2)

Listnica uredništva. „Anonymus, Šenčur pri Kranji“. Vašega brezimnega dopisa ne moremo vzprejeti, ko bi bil tudi resničen, kar pa nikakor ni. — G. Dolinar v Trstu. Potrjujemo, da dopisa iz Trsta s podpisom „Jastreš“ niste Vi pisali. To potrdilo Vam damo izjemno, da imate mir pred gospodi, ki imajo navado povpraševati in zasledovati vedno le: kdo?, ne pa tudi: kaj?

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
12. dec.	7. zjutraj	731.52 mm.	- 4.6°C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	728.24 mm.	- 2.8°C	brezv.	megla	
	9. zvečer	727.86 mm.	- 5.4°C	brezv.	megla	snega.
13. dec.	7. zjutraj	731.26 mm.	- 8.2°C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	734.14 mm.	- 2.1°C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	737.35 mm.	- 5.6°C	brezv.	obl.	snega.

Srednja temperatura obeh dni je znašala - 4.3° in - 5.3°, za 3.5° in 4.4° pod normalom.

Dunajska borza

dné 14. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld.	20 kr.
Srebrna renta	79	70
Zlata renta	98	65
5% marčna renta	93	80
Akcije narodne banke	837	—
Kreditne akcije	283	—
London	121	—
Srebro	—	60
Napol.	—	72
C. kr. cekini	—	35
Nemške marke	59	25
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	121
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	167
4% avstr. zlata renta. davka prosta	98	65
Ogrska zlata renta 6%	120	40
" " " " " "	87	60
" " " " " "	85	25
5% štajerske zemljišč. od vez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	50
Kreditne srečke	100 gld.	173
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	107
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	218	25

V elegantnej obliki priporočila po nizkeji ceni
„Narodna Tiskarna“
 v Ljubljani.

VIZITNICE

Trboveljski gladki premog

cenejši kakor povsod drugje prodaje

Robert Kauscheg,

na Dunajski cesti št. 18.

v Gradišči št. 9.

Ako se vzame:

10.000 kg. = 1 železniški voz, stane 50 kg.	38 1/2 kr.	} iz kolodvora.
5.000 " = 1/2 železniškega voza, " 50 "	39 "	
2.500 " = 1/4 " " " " 50 "	40 "	} iz magazina.
2.000 " = 40 colnih stotov " " 50 "	41 "	
1.000 " = 20 " " " " 50 "	42 "	
500 " = 10 " " " " 50 "	43 "	
250 " = 5 " " " " 50 "	44 "	

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

A. Debevec, zaloga premoga
 Marije Terezije cesta št. 14.
Priznano (770-7)
najboljši premog
 za zdatno znižano ceno.
 Za vsako konkurenčno ceno.

3000 2 (788-1)
ostankov preproč
 (po 10-12 metrov) pošilja po poštnem povzetju —
 ostanek po 3 gld. 80 kr.
L. Storch, tovarnik v Brnu.
 Ako bi se blago ne dopadalo, se more zameniti.

Skupina krasnih ozaljškov za božična drevesca

z gibljivim angeljem, svečniki in svečavo.

Izvrstna skupina samih novih stvarij:
 št. 300 301 302 305
 gld. 3.60 5.50 10.50 15.50

Majše skupine.
 Razne stvari za na božično drevesce gld. 1.50, 2.—, 2.50.

Specijalitete za drevesce:

Blesteče ledene oblice in ledene sveče, 10 kosov za 80 kr., 1 gld.

Naravni češarki po 5 kr., taisti kot novi svečniki po 20 kr.; las walküre, 100 metrov dolg, 10 kr. Sneg za na drevesce 10 kr.; majhne barvane svetilnice s

svečkami od 5 do 8 kr.; taiste, fine, iz Marijinega stekla 8 do 30 kr. Bonboniere 5, 8 do 30 kr. Dvanajststorična sveče 5, 10 do 40 kr.

Guirlande iz ledu, 2 metra dolge, 30 kr.; majhne 10 kr. Električne sveče, 10 za 30 kr.; diamantni blesk, (rosa za potresati), 10 kr.; kodri 10 kr., ledene sveče 5 do 10 kr.; ledeno sadje 10 kr.

Božični angeljci po 15 do 30 kr.; fini z gibljivimi peruti, s pozavno in lasmi 50 kr., 75 kr., 1 gld., največji 2 gld. 50 kr. Mali božični mož 10, 20 kr.; nestrljivi zlati poveški 3, 4, 5 kr.

NOVO! Nestrljive brilj. ledene oblice po 20 kr. Brilj. guirlande 25, 40 kr.; večne lučice 8 kr. Elektr. luč (magnezij); brilj. zvezde, severni sij 5, 10 do 30 kr.

Ilustrovan božični katalog o vseh novostih za božično drevesce, smešnih stvarih, igračkah, galanterijskem blagu, stvarih za tombolo, kotiljonski redi in toure, — gratis, franko.

En gros rabat. Pošilja samo za gotovino ali pa po poštnem povzetju. (789-1)

Samo pri

Witte, Wien, verlängerte Kärntnerstrasse, Ecke der Giselastrasse.

Filijale: v Zagrebu, v Ljubljani, v Pozunu.